

Jílové u Prahy

Kraj: Středočeský

Správní obvod: Černošice

Nadmořská výška: 381 m n. m.

Počet obyvatel: 4 829

Adresa URL: www.jilove.cz

Okres: Praha-západ

GPS souřadnice: 49.895447N, 14.493328E

První pís. zmínka: 1331 (693 let)

PSČ: 254 01

Památky a zajímavosti Jílové u Prahy

Mezi nejstarší a historicky nejcennější budovy města patří radnice, postavená ve 14. století, později přestavěná v barokním slohu, a kostel sv. Vojtěcha z první poloviny 13. století s gotickým deskovým oltářem. Mimořádně zdařilý interiér tohoto kostela si vybral i Miloš Forman pro natáčení svého filmu Amadeus.

Radnice V Jílovém u Prahy stála radnice už v době pozdně gotické na místě domů č.p. 20 a 21. Po požáru pozdější renesanční radnice v roce 1636 byli měšťané dlouho bez budovy městské samosprávy. Věžovou tvrz na náměstí, patrně rychtu založenou pražskými Velfovici ve 14. století, koupil v roce 1686 s ostatními budovami bývalého Beníkovského panství baron z Engelflussu, který však odmítl podepsat městu prohlášení, že se bude řídit městským právem a v případě prodeje budovy vyžadovat totéž od nového kupce. Po dlouhém sporu vykoupil celý majetek, tehdejší primátor města Ignác Ferdinand Schönplflug a věž daroval obci na radnici. Ta však byla v té době zříceninou bez střechy, proto došlo k její úpravě a na prvním sezení v nové radnici v roce 1708 bylo rozhodnuto dostavět horní patro jako radní síň. Toto usnesení se znovu opakovalo v roce 1712 a v roce 1724 stála již radnice v novější podobě. Z té doby pochází její průčelí. Po snížení terénu náměstí se původní sklep stal dnešním přízemím. Nároží budovy zdobí omítková rustika, okna všech pater jsou zarámována v šambránách a ve druhém a třetím patře vrcholí suprafenestrami, v posledním podlaží klenáky v nadpraží. Věž ukončuje mansardová střecha s věžičkou vrcholu. V roce 1854 přistavěla obec k věži vedlejší budovu a v roce 1855 vězení.

V letech nedávno minulých, počátkem devadesátých let přistoupila samospráva města za finanční pomoci státu z Programu regenerace městských památkových zón k rozsáhlé rekonstrukci celého radničního komplexu. Poslední část obnovy - budova vězení - byla dokončena v roce 1997 a nyní vévodí městu v celé své kráse.

Kostel sv. Vojtěcha

Je nejstarší budovou ve městě a byl vystavěn na místě dřevěného kostelíka v 1. polovině 13. století a zasvěcen sv. Mikuláši. Již od 13. století u něj stála fara a na ní byl prvním farářem Oldřich ze Sulzbachu. Ten je zajímavý tím, že se záhy stal kaplanem královny Elišky a písařem arcibiskupa. Dalším důležitým farářem Křišťán z Prachatic, jenž se stal univerzitním učitelem a později rektorem Karlovy univerzity.

V 15. a 16. století se zde změnilo náboženství na kališnické, a tudíž faráři přijímali podobojí.

Koncem 16. století se více než náboženství kališnické rozmohlo náboženství luteránské.

30. května 1567 zachvátil skoro celé město oheň. Kostel byl také poničen, a opravy začaly téměř ihned. Brzy však došly peníze, což dokazuje to, že výška kněžiště nebyla uzpůsobena výšce věže, čímž byl vzhled kostela velmi narušen a byl napraven až roku 1857.

Přes velkou oblíbenost luteránství zde existovala skupina katolíků v čele se Štěpánem Beníkem z Petrsdorfu. Ta si vymohla povolení postavit v Jílovém katolický kostelík s klášterem. Tento kostelík byl založen až v roce 1623, kdy už nemělo smysl ho stavět, protože většina obyvatelstva se opět obrátila ke katolictví. Byl zasvěcen Panně Marii Loretánské a obsazen řádem minoritů.

V 18. století byl již ukončen proces rekatolizace a údajně všichni se hlásili ke katolictví.

V průběhu 17. a 18. století byl kostel několikrát opravován a barokizován. K jižnímu boku byla přistavěna kaple sv. Anny, v roce 1791 byla opravena věž, jenž byla zakončena zlatou bání.

V roce 1901 byla rozvedena elektrika a o pár let později bylo nutné opravit zdivo kostela, protože byl kostel opraven zvenku i zevnitř. Od roku 1990 až do roku 1999 probíhaly v kostele další důkladné opravy. Byla staticky zabezpečena věž, která svou vahou drtila zdivo ve své spodní části. Celkové náklady na opravu dosáhly téměř dva a půl milionu korun.

Zajímavostí kostela je, že věž stojí mezi kněžištěm a lodí. Díky této architektonické zajímavosti a krásnému gotickému oltáři zde v roce 1983 natáčel režisér Miloš Forman několik scén pro film Amadeus.

V kostele je pět barokních oltářů včetně toho, který sem byl přenesen z později zrušeného loretánského kostelíka, a jeden moderní, který byl posvěcen 6. listopadu 1999. Nejzajímavějším kusem z vybavení kostela je gotický deskový oltář z roku 1485, který zakoupil již zmíněný Štěpán Beník z Petrsdorfu a byl přivezen z kostela sv. Václava v Praze na Zderaze. Jeden z obrazů na něm namaloval významný český umělec Petr Brandl.

Za zmínku také stojí cínová křtitelnice z 16. století, barokní polychromovaná pieta z 18. století a zvony: klekáníček, umíráček, polední, prostřední a velký. Zvon sv. Vojtěcha váží 260 kg a zvon Panna Maria váží 315 kg.

Z dalších sakrálních památek stojí za zmínku kostel Božího těla a kaple svatého Václava.

V prosinci 1891 nabídl Leopold Čihák městu zdarma svoji soukromou sbírku trojrozměrných předmětů a starých listin pod podmínkou, že obecní zastupitelstvo dá souhlas k založení městského muzea. Nabídka byla přijata a Čihákova sbírka se stala základem muzea, k jehož účelům slouží historická budova ze 14. století zvaná dům Mince. Zaměřilo se na bohatou historii dolování zlata a dějiny trampingu. Každým rokem pořádá řadu výstav, kulturních akcí a přednášek z nejrůznějších oborů.

Jako doplněk stálé expozice regionálního muzea byla v roce 1988 zřízena naučná stezka Jílovské zlaté doly a je stále doplňována a vylepšována. Vede většinou po polních cestách a je přístupná po celý rok. Má dvě trasy, z toho jednu okružní. Obě začínají u kostela sv. Vojtěcha na Masarykově náměstí v Jílovém informačním panelem. Na jednotlivých stanovištích jsou panely s podrobnými informacemi.

Významnou technickou památku tvoří Žampašský most. Leží na posázavské trati v údolí Kocour, směřujícím k Sázavě. O něco výše v témže údolí je zlatokopecká štola, zpřístupněná s průvodci regionálního muzea z Jílového.

Množství historických i kulturních zajímavostí a dodnes zachovalá příroda lákají k návštěvě lokality turisty nejen z české republiky, ale také ze zahraničí.

Rozhledna na Pepři

Další řady z telekomunikačních věží, které zároveň nabízí rozhled do krajiny, naleznou turisté od konce roku 2006 na kopci Pepř (449 m) asi 1 km jižně od městečka Jílové u Prahy. Jedná se o stavbu společnosti Vodafone a T-Mobile s vyhlídkovou plošinou.

Původní plány na zbudování rozhledny u Jílového sahají do roku 1927, kdy místopředseda Spolku rodáků a přátel Jílového p. F. Troníček vypracoval návrh kamenné 21 metrů vysoké vyhlídkové stavby. Podlaha vyhlídky měla být 15 metrů nad zemí a k rozhledně měl přiléhat přístavek pro strážce a turisty. Záměr však nikdy zrealizován nebyl.

Dnešní rozhledna byla zbudována přesně po 80 letech. Na počátku všeho stála iniciativa společnosti Oskar Mobil postavit na Pepři svou základovou stanici. Představitelé města souhlasili, ale jen za předpokladu, že součástí vysílače bude i veřejně přístupná vyhlídková plošina. Konstrukce byla vystavěna plzeňskou firmou GES na podzim roku 2006. Celková výška stavby činí 30,7 metrů. Vyhlídkový ochoz je umístěn ve výši 18 metrů a dovede nás na něj 91 schodů.

Rozhledna byla v říjnu 2007 zkolaudována a zároveň zpřístupněna veřejnosti.

